קב א ב ג ד מיי' פ"ב

סימן קעב סעיף ד: ה מיי' שם הל'

ד ו מיי שם הלי ו טוש"ע

ו מיי שם הכי ו טוש"ע שם סעיף ו: ז מיי שם פ"ה הלכה טו סמג שם טוש"ע ח"מ ס" קסב סעיף ו:

קו ח ט מיי שם פ"ב הלכה ח סמג שם

טוש"ע ח"מ סי קעב סעיף ט: קו י מיי שם פ"ה הלי טו סמג שם טוש"ע ח"מ

מוסף רש"י

מכסדרא דבי רב. שיש לה ד׳

אבטרא דבי רב. שים מי לי לפנות אלא שאין מגיעות לקכך מנחות לג:). אינדרונא. קמנר"א (שם). באכסדרא

רומייתא. עשויה חלונות חלונות

וקורין לויאי׳ (שם).

וקורן נויס" (שם). מכאן שייך לעמוד הבא בית סתום יש לו ד' אמות. ק"ל (לעיל יא.) חלר מתחלקת לפי פתחיה, לפי פתחי הכתים

הפתוחיו לה. אם באו לחלה את

רבינו גרשום

באכסדרה דבי רב שלומדין בה

. תלמידין שיש לה ג׳ דפנות עד

המכד (ופי) ודופז רריטים איוה

אמות ומקשינן אכסדרה דבי רב

אידרונא חדר מעליא הוא ולא

צריך למימר דיש לה ד׳ אמות: באכסדרה רומייתא דיש לה ג׳

פני כולה חלונות גדולות על

נבי פצימין כעין אותם שקורין

בב כב כן ככן אחום טקון קלושטי״ר ופתח באמצעיות אותה מחיצה נמוכה ולאותו פתח יש לו ד׳ אמות אף על גב

דיש הרבה סביב חלונות גדולות אבל לא לאכסדר׳

העומדת על קונדסין. (כלומר) בית שער יש לו ד' אמות במבוי מרפסת היינו עלייה שיש לה ד' פתחים או יותר בשורה אחת

לפניהם נסר ארוך

מיי שם הלי מו

סיי קסב סעיף ז: קח כל מייי שם ה

מהלכות שכנית הל' ג ד

:טוש"ע שם סעי ה

ל) [ממות פג], כ) [מתנוט של החדרה אידרון], ג) [ג"ל דאין], ד) [בדפו"י בחלי ועי רש"ש], ס) נ"ל אחרת ועי רש"ש,

הגהות הב"ח

(ל) גמרא היו ארבעה או

חמשה בתים פתוחים למרפסת: (ב) שם ר"ה מרב אמי כל"ל ואות י' נמחק:

ב. ישוע יי נמחק: (ג) רש"י ד"ה אכסדרה שיש לה פתח לחלר כל"ל ותי" מן

האחר כל״ל: (ה) ד״ה שמרנה כו׳ ההולך מראשו לצד סופו כצ״ל ומי׳ עד נמחק: (ו) ד״ה שלא פרן וכו׳ מוחנו ומשקופו

ומפתנו דגלי:

לעזי רש"י

,ואלידוי"ר]. גזוזטרה

דנרנ"ד מטרכה מדרנוה

דה פתח נחנר כנ"נ ות ואות ה' נמחק: (ד) שם בני מבוי מעכבין בבי

דפנות כלל וגרס נמי בסוף פ' כל גגות (עירובין דף לד: ושם. ה בשתי) כי לית ליה לשמואל פי תקרה בד' אבל בג' אית ליה פירוש באכסדרה שאין לה דפנות כלל לית ליה לשמואל פי תקרה יורד

וסותם בכל ארבע מחיצות ולכך קאמר שמואל באכסדרה בבקעה דאין מטלטלין בה אלא בד' אבל בשלש אית ליה דהיינו אם יש בו דופן אחד אמרי׳ בג׳ פי תקרה ולר״י נראה דקתם אכסדרה יש לה שלש מחילות כדאמר בלא יחפור (לקמן דף כה:) דעולם הזה לאכסדרה הוא דומה דרוח לפונית אינה מסובבת ובסוף פרק כל גגות (עירובין דף לד:) גרסי' כי לית ליה בג' אבל בארבע אית ליה פי׳ בשלש כשאין כי אם שלש מחיצות לא אמרי׳ פי תקרה ברביעית אבל בד' כשיש קלת גם ממחילה רביעית אמר פי מקרה ואכסדרה דבי רב יש לה נמי שלש מחיצות גמורות והרביעית גבוהה ד' אמות ואכסדרה רומיתא הרביעית אינה גבוהה רק . עשרה טפחים אי נמי דבי רב גבוהה רביעית עשרה ורומיתה פחות מעשרה טפחים: בעא רב הונא מרב אמי. והא דאמר צפרק הניזקין וגיטיו דף נט: ושם) גבי רב הונא הרי בכהני שאני רב הונא דאפי׳ ר׳ אמי ור׳ אסי כהני חשיבי דארעא דישראל מיכף כייפי לרב הונא והכא היכי בעא מיניה וי"ל דרבי אמי לחוד ב ורב אמי לחוד: אכסניא לפי פתחים בו'. פירש רבינו חננאל דמיבעיא ליה שיירא שחנתה במקום אחד הזבל איך חולקין ג: אחד מבני מבוי שבקש לסתום כנגד פתחו. פירש הקונטרם להקיף מחילות סביבות הארבע אמות שיש לו במבוי כנגד פתחו וקשה לרבינו ינחק דלא מצינו שיהא לו ארבע אמות במבוי אלא בחלר ונראה לרבינו ילחק כפי' רבינו חננאל כגון שיושב בסוף המבוי אלל בני המבוי [אף] כשיש רבים במבוי יכולים ליכנס עד סוף המבוי וע"י הסתימה תרבה עלינו את הדרך ע"י בני אדם הדורכים עלינו במבוי ה ואף לחלרות ילטרכו ליכנס מרוב דוחק ומצינו לשון מרבה עליהם את הדרך בענין זה דתנן לקמן בחזקת הבתים (דף נט:) לקח בית בחצר חחרת לח יפתחנו לחלר השותפים ומפר' טעמא בגמרא (דף ס.) מפני שמרבה עליהם את הדרך דהיינו רגל בני אדם ובתוספתא דפ"ק דמכילתין תניא יש לו חנות ברשות הרבי׳ ומבחש לפותחו לחצר השותפים יכולים לעכב על ידו מפני שמרבה עליהם את הדרך:

פי׳ לעלמה שאין ה אחרונה משתמשת עמה וחילונה משתמשת לעצמה דלעיל אין פירושו כמו זה אלא לעצמה שאינה משחמשת עם אחרות:

שרופסיז עליו ולסוף אותו נס. סולם שיורדיז בו לארץ ולפני אותו סולם יש פתח שנועל בעד המרפסת כל אותז ד' פתחים של עלייה שרופטיק צליד לטוף אותו נוס טולם שחידו כן בו אמן קרנפני אותו פתח: לול של תרנגולים. ארובה של עלייה שמשימין דרך אותה אין להם בחצר אלא ד' אמות שלפני פתח הסולם שכולם יוצאין באותו פתח: לול של תרנגולים. ארובה של עלייה שמשימין דרך אותה ארובה תרנגולין לעלייה כלומר אם אין לאותן היורשין שום פתח לשם אלא לול של תרנגולין משום חזוקה אותו לול אינו נוטל די אמות בחצר כמו לפתח דליכא התם משום פריקת משוי שהתרנגול מטפס ועולה (ניסרין). יש לו לאחד מן היורשין בית שחציו מקורה וחציו אינו מקורה. מי אמרי׳ כיון דחציו אינו מקורה יכול לפרק משאו באותו צך שאינו מקורה ואין לו ד'י אמות בחצר או דילמא כיון דיש לו ד׳ מחיצות ופתח כשאר בית אע״פ שחציו אינו מקורה יש לו ד׳ אמות: לא מיבעיא. היכא דהוה אותו חצי (קורה) [קירוי] כלפי פנים דר ימויצות ופתח כשאר בית אציש שחציו אינו מקורה יש לרדי אמרת: לא מיבעיא. היכא דהוה אתר וצין קורוין בלפי פנים. הבית כלומר לאחורי הבית והא דאינו מקורה סמוך לחצר דאע״ג דאיכא פתח בית הפתוח לחצר דאינו נוטל ד׳ אמות בחצר מתוך דהכא מצי לפרק משאו בהאי חצי דאינו מקורה שסמוך לחצר אלא אע״פ אי הזה אותו חצי קירוי לצד חוץ סמוך לחצר ושאינו מקורה לצד אחורי הבית אפי׳ הכי אינו נוטל ד׳ אמות בחצר כנגד פתח הבית משום דיכול להכניס באותו חצי שאחורי הכותל שאינו מקורה ומפרק שם לחצר: פתחו למבוי אחר. שאם היה פתחו פתוח למבוי זה ואחרי פתחו איכא מבוי אחר ורוצה לסתום פתחו מיכן ולפותחו למבוי שאחורי ביתו: בני מבוי. שעכשיו רוצה לפתוח פתחו לשם יכולין לעכבו לצאת ולבוא דרך מבואן הואיל ועד עתה לא הוחזן באותו מבוי או לא. ותו בעא מיניה אכסניא. אכסנאיז של מלד שעובריז בעיר ומחלקיז אותז בבתי העיר ליתז להם לינה ופרנסה השתא בעי לפי בני מבוי שיש להם בתים לכל בית מחלקים או לפי פתחיה מחלקים שאם יש בבית ב' פתחים שיתנו לו ב' חלקים מן האכסנאין

הבא אפשר דמעייל לגואי ומפרק. פרש"י דקתם אנקדרה א אין לה אנל מייחד ליה פיסחא. שהיה לו פתח לקוף ביתו אלל החפירה ודרך אותו פתח היה רגיל להשליך הגרעינין וליטלן אין לו בחלר בשביל החפירה אלא ד' אמות שלפני אותו פתח: אכסדרה. שיש (נ) לו מן הפתח לחלר: אין לו ד' אמוח. בחלוקת החלר: טעמא מאי.

אמור רבנן שיש לפתח בית ד' אמות בחלר: משום פירוק משאו. שיפרק שם משאו מעל חמורו לפי שסתם בית אינו פנוי מכלים ואי אפשר להכנים חמור עם משאו בבית לפרק לשם: הכא. באכסדרה כיון ם דאית לה דפנות אפשר דמעייל לגאו ומפרק: אכסדרה דבי רב. דפנות סביב לה אלא שמוקפות חלונות: אכסדרה רומייתא. מוקפות דפנות נמוכות שחין מגיעות לתקרה: בית שער. בית קטן שלפני פתח טרקלין וקורין לו פורק"א בלע"ו: מרפסת. אלויי"ר והרבה פתחי עלייה פתוחין לו וכולן עולין דרך סולם אחד שקורין דגרי"ד: אין להן אלא ארבע אמום. בין כולן אלל רגלי הסולם: לול של סרנגולין. בית קטן שמגדלין בו תרנגולין ויש לו פתח לחלר: יש לו ד' חמות. דחור או לא: מטפח וטולה החרנוול מטפס וטורח ועולה דרך ראש הכותל

לתוך הלול: בים חליו מקורה כו'.

ופתוח לחלר יש לו ד׳ אמות בחלר

או לא: לא מבעיא קירויו מלגיו.

והחלי שאינו מקורה ללד החלר דאין

לו ארבע אמות בחצר דהא אפשר

דמעייל חמור במשאו ומפרק שם שאין דרך לתת כלים די בחצר שאינו

מקורה: חלח חפי׳ קירויו ללד החוץ.

וגילוייו ללד פנים נמי אין לו ד' אמות

דהא אפשר דמעייל חמור עד הגילוי

ומפרק: למבוי אחר. כגון בית שבין

שני מבוחות: בני מבוי מעלבין.

(ה) אבני מבוי אחר שאינו רגיל אצלם:

אכסניא. חיל של מלך המוטל על בני

העיר לתת להן אכסניא בבתיהם:

לפי בני אדם. הדרים בבית:

מחחלקת לפי פחחים. לוכל שדות

לפי שדרך הפתחים השליכו שם עד

שנעשית חשפה: שבקש לסחום כנגד

פחחו. להקיף מחילה סביבות ד"ח

שיש לו במבוי כנגד פתחו: שמרבה

עליהם הדרך. שההולך מראשו

(ס) עד לד סופו לריך להקיף סביב

המחילה: חמש חלרות הפתוחות

למבוי. זו אלל זו לארכו וסתם

מבואות סתומין הן בסופן ואחד

מקלותיו פתוח לר"ה: כולם משתמשות

במבוי עם החילונה. כנגדה שהרי

לכולם יש דרך במבוי לגאת דרך ראשו לרה"ר וכל שיש לו דרך יש לו

משמיש שאינו מעכב דרך המבוי:

והחילונה משחמשת לעלמה. כנגדה

ברוחב המבוי אבל לא כנגד חברותי׳

שאין לה עליהן דרך: משתמש׳ לעלמה.

לבדה וקשיא לרב הונא דאמר כולו

מעכבין ואפי׳ החלונים מעכבין על

הפנימיים: היה ספום. שהיה לו

מקודם פתח פתוח לו וסתמו ולאחר

מוסף תוספות

א. בבקעה. עפ"י עירוניו לד: ב. א. בבקפה. עפיר יווע עירופין לד: ב. וכמו שהוכחתי [לגבי רבי אסי] דתרי הוה, אחד רב אסי ואחד רבי אסי, הכי נמי הוה אחד רב אמי ואחד רבי אמי. שיטמ"ק נשס מוס' הלח"ש. ג. וקאמר בברייתא [דהוא] לכל תוס' הלח"ש, ג. וקאמר בברייתא [דהוא] לכל בני אדם, שכל הקודם בהם זכה. למנ"ן, ועי"ש. T. ולהוציאו מכלל המבוי. עס. ה. כי כשמתקצר המבוי. ויהיה בו דחק מפני בנ״א לא יוכלו לעבור ויאריכו להם הדרד. ליטב"א.

רבינו גרשום (המשר)

שיעור שני בתים: זבל שבחצר לפי פתחים מתחלק. שאם היו בבית ב' פתחים ולבית אחר ח א' שמוציאין זבל ובאו לקן זה של שני פתחים נוטל שנים וחלק שלישי [נוטל האחר] לפי שיעור הפתחים היו מוציאים הזכל: לסתום כנגד מוציאים יחובר: ייטוחם כנגו פתחו. שכשם שיש לו לפתח ד׳ אמות בחצר כך יש לו לכל פתח חצר ד' אמות במבוי וזה בקש לסתום אותן ד' אמות שלו ולהקיפן בגדר בני מבוי שכניו מעכבין עליו שמרבה עליהן את הפתוחות למבוי אותה הסמוכה לרשות הרבים קרויה . חיצונה ואותה שבסוף המבוי מצד אחר קרויה פנימית כולן הד' משתמשות עם חיצונית כלומר דיש לכולן רשות לעבור לפני פתח החיצונה והחיצונה משתמשת לעצמה שרשאה למחות כוגד פחחה הד' אמוח ילהשתמש בתוכן. משתמשת לעצמה שרשאה לסתום ד' אמות נגד פתחה נמצאת הפנימית שבמבוי שהיא משתמש' עם כולן שעוברת עליהן ומשתמשת לעצמה קשיא לוב ז חסורי מיחסרא והכי דתנא קמא מיירי בחצירות נמצאת הפ נמצאת הפנימית משתמשת לעצמה ומשתמשת עם כולז דברי ר' דסבר איז כם כתן ובורי ויסבו ארן מעכב עליו [בן] המבוי לסתום ד' אמות שלו ורבי שמעון אומר וכן כולם משתמשות

במבוי כגון שהוא בהדיא שלא סתום כנגד פתחו כדי שלא ירבה על האחרים את הדרד שיכוליז בני מבוי לעכב עליו ורב הונא סבירא ליה כר״ש ב' אלעזר. ל) כפ״ה. יטונום כנגו שוווח וכד שלאיז בה על האחוץ שאורוחדן שיכוליך בני מבהי עבב על יחוד הווגא מבירא ליה כו"ש בן איטור. שנ ראית דאמרי חיצונה משתמשת לעצמה דיש לכולן רשות לעבור דרך עליה אבל היא משתמשת לעצמה דאין לה רשות לעבור דרך עליתן. ולהכי אם ביקשה החיצונה לסתום לפניהם מלעבור עליה אינה יכולה לסתום מתוך דרשות כולן יש (לו) לעבור עליה. אבל אם בקשו כולן לסתום לפני החיצונה כדי שלא תעבור עליהן. יכולין לסתום משום שאין דרכה של חיצונה לעבור עליהן. וכיון דסתמי לה הני שלא תעבור עליהן תהא החיצונה משמשת לעצמה וכן לשניה וכן לשלישית וכן לרביעית עדלחמישית שהיא פנימית דהשתא נמצא שיש לה רשות לעבור על כולן ואין לכולן רשות לעבור עליה להכי יכולה פנימית לישתמיש ולסתום בפני עצמה כדי שלא יעבור כולן שיש לה רשות לעבור על כולן זאין לכולן רשות לעבור עליה להכי יכולה פנימית לישומיש ולסותם בפני עצמה כדי שרא יעבור כלץ עליה והן אין יכולין לסתום פנימית כדי שלא תעבור עליהן אלמא דהני יכולין לסתום זה על זה וקשיא למאן דאמר אחד מבני מבוי דהכי משמע ותני דמשום אחד מבני מבוי בין להיצונה על כולן בין לכולן על החיצונה אין להם רשות זה על זה לסתום מפני שמרבה עליהן את הדרך לא תנאי היא וכן כוי עד החיצונה משתמשת לעצמה כדרייקינן לעיל דלכולם יש להן רשות לעבור ולסתום בפני החיצונה ואין לחיצונה רשות לעבור ולסתום בפניהם: ר' שמעון אומר כולם משתמשות במבוי אמטו להכי דאית לכולן תשמיש למבוי להכי יש רשות לכולן לעבור זו על זו בין לחיצונה על כולן בין לכולן על החיצונה וכי היכי דוו אינה יכולה לסתום בפני כולן כך כולן אינז יכוליז לסתום בפניהם כ״ז ג׳ למ״ה אבל מסתבר הכי: היה סתום ובקש לפותחו. כעיז אמר מר שאם היה פתח פתוח לכתחילה תו מבוי שעכשיו רוצה לחזור פתחו שם וסתמו הואיל דהוה תמן מעיקרא אין יכולין לעכב עליו. אמר רבא לא שנו דאין

אבל מייחד ליה פיתחא אין לו אלא ארבע אמות לפני פתחו אמר רב הונא "אכסדרה אין לה ד' אמות מעמא מאי משום פירוק משאו הכא אפשר דעייל לגואי ומפרק מתיב רב ששת אחד שערי בתים ואחד שערי אכסדראות יש להן ד' אמות כי תניא ההיא ¢באכסדרה דבי רב אכסדרה דבי רב פשימא יאידרונ' מעליא הוא יאלא באכסדרה רומייתא ת"ר יבית שער אכסדרה ומרפסת יש להן ד' אמות יהיו (6) חמשה בתים פתוחין למרפסת אין להן אלא ד' אמות בלבד בעא מיניה ר' יוחנן מר' ינאי לול של תרנגולין

יש לו ד' אמות או אין לו ד' אמות הא"ל מעמא מאי משום פירוק משאו הכא ממפם ועולה משפם ויורד בעא מיניה רבא מרב נחמן בית חציו מקורה וחציו אינו מקורה יש לו ד' אמות או אין לו ד"א א"ל יאין לו ד' אמות לא מבעיא הירויו מלגיו דאפשר דעייל לגואי ומפרק אלא אפילו קירויו כלפי חוץ אפשר דעייל לגואי ומפרק בעא מיניה רב הונא (9 מרבי אמי אחד מבני מבוי שבקש להחזיר פתחו למבוי אחר בני מבוי מעכבין עליו או אין מעכבין עליו א"ל יבני מבוי מעכבין עליו אכסניא לפי בני אדם מתחלקת או לפי פתחים מתחלקת א"ל "לפי בני אדם מתחלקת תניא נמי חכי יזבל שבחצר מתחלקת לפי פתחים אכסניא לפי בני אדם אמר רב הונא אחד מבני מבוי שבקש לסתום כנגד פתחו בני מבוי מעכבין עליו שמרבה עליהן את הדרך מיתיבי חמש חצרות פתוחות למבוי כולן משתמשות עם החיצונה והחיצונה משתמשת לעצמה והשאר משתמשות עם השניה והשניה משתמשת לעצמה ומשתמשת עם החיצונה נמצאת פנימית משתמשת לעצמה ומשתמשת עם כל אחת ואחת תנאי היא דתניא אחד מבני מבוי שבקש להחזיר פתחו למבוי אחר בני מבוי מעכבין עליו היה סתום

ובקש לפותחו אין בני מבוי מעכבין עליו

דברי רבי ר"ש בן אלעזר אומר חמש חצרות

הפתוחות למבוי כולן משתמשות במבוי זו

עם זו חצרות מאן דכר שמייהו חסורי מחסרא

והכי קתני וכן חמש חצרות הפתוחות למבוי

כולן משתמשות במבוי: אמר מר יהיה

עליו אמר רבא לא שנו אלא שלא פרץ את

פצימיו אבל פרץ את פצימיו בני מבוי

מעכבין עליו א"ל אביי לרבא תניא דמסייע לך

בית

זמן נמלך לפותחו: כולם משתמשין במבוי. בכל המבוי ואפי׳ חילון על

הפנימי: שלה פרץ פלימיו. כשנסתם פתחו לה סלק מווחתו (י) ומשקוף

ומפתן דגלי דעתיה דלא סילק נפשיה וסופו לפותחו לאחר זמן:

הפתחיון נה, חם כחו נחנק חת החלר בין שנים, שהיה לוה בית שפתוחיון לו לחלר שני פתחים ולזה בית שפתוחין לו לחלר די פתחים, נוטל לכל פתח ארבע פתחים, נוטל לכל פתח ארבע אמות בחצר נגד פתחו למדת חמות בחלר נגד פתחו נמדת רוחב פתחו והשאר חולקין בשוה, ואם נסתם אחד מהם קודם חלוקת החלר ולא פירץ את פלימיו אלא סתם בין שני הפלימין אונו מפסיד דין פתח הפלימין אינו מפסיד דין פתחו בכך, פירך את פלימיו ואחר כך סתמו פקע שם פתח מינים (שבת קמו:). בית סתום. והמת בתוכו, אינו מטמא סביביו, פרץ את פצימיר. וסתמו נעשה הכר ומטמא סביביו ד' אמות. כדאמר

ומטמא קפיביו ד' אמוח, כדאתר בסוטר (מד.) מת חופס ד"א לטומאה וגזירה דרבען שמה לסיבול ולא יבין ששה. מיצר לאו יבין ששה. מיצר לאו יבין ששה. מיצר לאו האודיקו בו רבים. לעשומו שהוא של יחיד (רקחו בה) שהוא של יד (רקחו בה) והבעלים ידעו ושחקו, דודאי לרבים מתו (רשבים לקחוץ, דודאי אמות הסמוכות לרה"ד להיד, כנו ממוס פעי אמות הסמוכות להה"ר כרה"ר דמיין. כגון מקום פנוי סממון לנח"ל וסוא ארון סכנס לנ" אמות סראשונות, רה"ל לנומאה (ע"ז לה). אין אלו אלא דברי נביאות. כממנגל

לד הסתום ורולה לסתום כנגד פתחו כל רוחב המבוי™ והשתא קאמר רב הונא שמעכבין עליו בני המבוי אע"פ שהם חילונים לפי שמרבה עליהם את מפי הגבורה שאינו נותן טעם לדבריו (ערובין 0:) שאין לריכין ליתן טעם לנצואתן לפי שבלא ליתן טעם לנצואתן לפי שבלא טעם שומעים להם (בכורות מה). אציאתא שורות (רשב"ם הדרך פי׳ רגל בני אדם שיכולין לומר

כולן משתמשות עם החיצונה והחיצונה משתמשת לעצמה וכו' דברי רבי ר' שמעון בן אלעזר אומר חמש חצרות הפתוחות למבוי סתום ובקש לפותחו אין בני מבוי מעכבין

והפנימית משתמשת עם כולן

ומשתמשת לעצמה.

א) הוא ר"ת כן פי' המורה. ב) הוא ר"ת לא מפי המורה.